

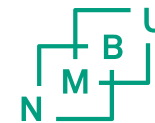
ECN 120

Meir om tilbud og etterspørsel (av arbeidskraft) i arbeidsmarkedene

Innhold

- arbeidsløyse vs. sysselsettingsgrad
- arbeidsgiverne etterspør arbeidskraft
- arbeidstakerne (arbeiderne) tilbyr arbeidskraft
- forhold som påvirker arbeidsmarkedene

Syssetting og arbeidsløyse (1)

- To perspektiv

- Arbeidsløyse

- ◆ % av arbeidsstyrken registrert uten jobb
- ◆ Mister jobben → redusert kjøpekraft → redusert E i varemarkedene → “nedgangsspiral”

- Syssettingsgrad = andel som jobber $\frac{EMP}{B}$

- ◆ Kopla til potensiell velferd : $\frac{BNP}{B} = \frac{BNP}{EMP} \times \frac{EMP}{B}$
her: $B = \#folk$, $EMP = \#syssetsatte$
- ◆ Vanligere bruk: $B = \text{potensielle timeverk i befolkning}$,
 $EMP = \#normaltimer blant de som jobber$
- ◆ Bedre egna for langsiktig vekst enn arbeidsløyse

... syssetting og arbeidsløyse (2)

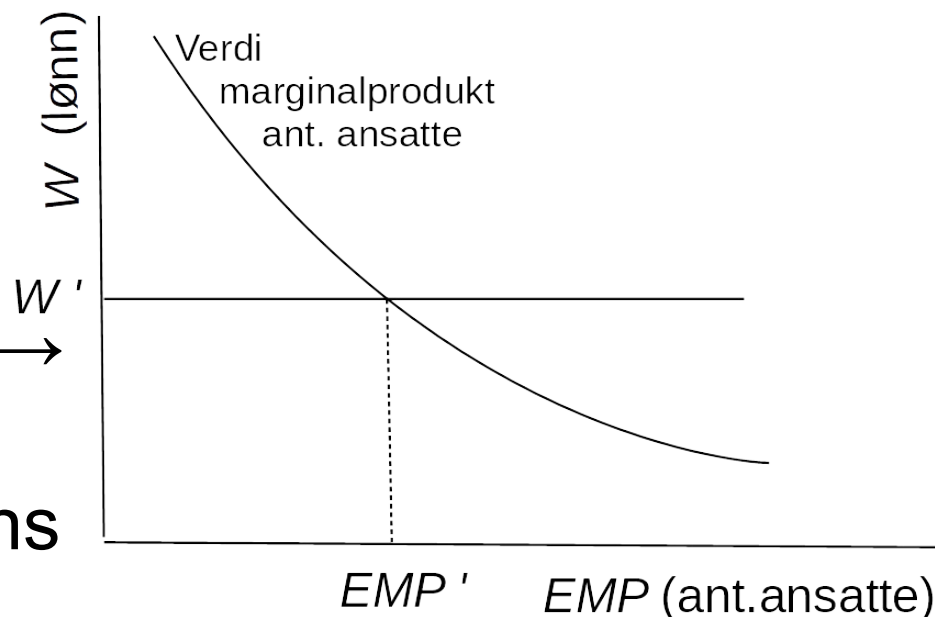
- Etterspørsel og tilbud i arbeidsmarkedene
  - Arbeidsgiverne/bedriftene etterspør arbeidskraft
  - Arbeidstakerne tilbyr arbeidskraft
- Mange arbeidsmarkeder
  - Kompetanse (utdanning/intern opplæring)
  - Sektor- og bransjeforskjeller
  - Regionale forskjeller ← sektor-/bransje
  - Hvor **beskytta** er arbeidsmarkedet (lett for andre arb.takere å komme inn)

Arbeidskraft – etterspørsel (1)

- Alternativkostnad og ant. ansatte

- Folk ansettes der verdiskapn. tidlig > verdiskapn. seint ans

- Merknader - arbeidsgiversida

- Lønna (W) = (marginal)verdien av arbeidskraft av siste (marginale) person ansatt
- Marginalt avtakende verdiskapning med aukende ant. ansatte

... arbeidskraft – etterspørsel (2)

- Komparative fortrinn
  - Ant. ansatte $\uparrow$ $\rightarrow$ spesialisering $\rightarrow$ marg.prod $\uparrow$
  - Outsource? (leie inn spesialkompetanse?)
- Makro
  - Alternativkostnad mest aktuelt $\leftarrow$ markedsadg.
  - Sysselsetting i en sektor $\uparrow$ $\rightarrow$ oppgaver andre sektorer meir kostbare
- Etterspørselen skifter utover
  - Verdien av marginalproduktiviteten $\uparrow$

Arbeidskraft – tilbudet (1)

- Nåværende og potensielle arbeidstakere alternativverdi av tid (fritid, alt.arbeid osv.)
  - Alternativverdien opp ← fint skiføre, bedre jobbmuligheter, ..)
  - Grenser for overtid (fri ned → alt.verdi fri opp)
- Reservasjonslønna = alternativverdi av tid, blir mindre
  - Arbeidet er meir lystbetont (må “ofre” mindre)
  - Arbeidsmiljøet er bra
  - Lettvint og billig å komme til/fra jobb

... arbeidskraft – tilbudet (2)

- Lønna $\uparrow$ (alt anna likt)

- Fleire ønsker å jobbe
- Enkeltpers. jobber meir

- Tilbudet av arbeidskraft skifter utover:

- Fleire uten arbeid (alt.verdi av tid ned)
- Fleire potensielle arbeidstakere
  - ◆ Innvandring
  - ◆ Fleire kvinner/pensjonister villig til å jobbe (meir)
  - ◆ Studenter raskere ferdig med studier

